
Til
Forsvarsdepartementet

Kopi til
LO
Fellesforbundet

Verkstedklubben Ørland, Fellesforbundet avd.207 kommentarer til Forsvarssjefens (FSJ) fagmilitære råd (FMR) vedrørende anbefaling av kampflybase

1 Bakgrunn

FMR - Høring

2 Drøfting

2.1 Generelt

Verkstedklubben støtter fullt ut Forsvarssjefens fagmilitære råd når det gjelder fremtidig utforming av Luftforsvaret.

Med de små fagmiljøer som er i Luftforsvaret i dag ser vi det som nødvendig at disse ikke bare samlokaliseres, men også utvikles på et sted ift. innføring av F-35.

2.1.1 Bærekraftig utvikling

Verkstedklubben mener at Forsvaret i ett 40-50 års perspektiv totalt sett er best tjent med Ørland som enebase kampfly.

Forslaget vil gi ett kosteffektivt Luftforsvar og en lang og trygg tidshorison for personell og samfunn

Innenfor eksisterende baseområde har vi ett areal på ca 6100 da. der kun 30% er brukt.

Dette er områder som kun disponeres av Forsvaret og gir en frihet og mulighet for utvikling som er unik.

Alle øvingsområdene er i kort avstand fra basen, noe som gir svært kort transittid.

Argumenter om deling av kostnader ved samdrift med sivile aktører mener vi blir feil såfremt vi mener at det er handlingsfrihet og effektiv trening som er overordnet.

Grensesnittet mellom sivil og militær samdrift er nok i en del sammenhenger slik i dag at Forsvaret blir skadelidende.

2.2 Personell / rekruttering

For å lykkes med innføring av F-35 er det nødvendig med en større kompetanseoppbygging.

Tidsperspektivet for innføring av F-35 og alderssammensetting i arbeidsstokken, viser at mange av de eldste fagfolkene på F-16 "fases ut" og mange nyutdannede fagfolk må "fases inn" samtidig med nytt fly.

Kompetansetap kan derfor bli utslagsgivende for F-16 miljøet i Bodø i størst grad mot slutten av perioden.

Midt-Norge, som er det naturlige rekrutteringsområdet for kampflybase Ørland, har ett stort befolkningsgrunnlag. Dette, sammen med gode samferdselstilbud i regionen, vil være grunnlaget for god og lokal rekruttering av nok faglig arbeidskraft til kampflybasen. Det har historisk sett vist seg å være svært fordelaktig å være plassert midt i Norge. Befolkningen i Midt-Norge øker i stor grad og utviklingen av næringsaktiviteter og utdanningsinstitusjoner blomstrer.

Ved oppbygging av en kampflybase på Ørland vil en oppleve at nytt personell søker seg hit for å få en interessant karriere.

Umiddelbar nærhet til Trondheim med Luftkrigsskolen, NTNU og Sintef, vil gi store utviklingsmuligheter på personellsiden.

En eventuell elektromekanisk/flymekanisk linje ved Fosen Videregående skole er mulig å reetablere for å tilpasse seg Forsvarets behov. Dette har vært gjort tidligere med godt resultat, og Sør-Trøndelag Fylkeskommune er fullt innstilt på å finne gode løsninger i samråd med Forsvaret.

På internopplæring og lærlingutdanning kan Ørland i dag vise til gode resultater.

2.3 Øvingsmuligheter

Forsvarssjefens anbefaling basert på styrkeproduksjon viser at det er vektlagt de gode øvingsmulighetene vi har på Ørland.

Alle øvingsområdene, både skytefelt og luftrom, er i svært kort avstand fra basen, og innehar de kvaliteter som etterspørres og til en gunstig kostnad.

Øvingsområdene er av en slik beskaffenhet at Luft, Hær og Sjø kan samtrene på en effektiv måte.

Ørland har i dag meget stor kapasitet på å motta og betjene større utenlandske avdelinger. I perioden 2004 til 2010 hadde Ørland ett gjennomsnitt på 90000 overnattingsdøgn, i 2011 hadde basen 95000 overnattinger.

Det er blant annet disse kvalitetene andre nasjoner verdsetter i stor grad ved å besøke Ørland for trening.

2.4 Pendling

Regionen har svært bra bo og oppvekstvilkår.

At noen av forskjellige grunner vil velge å bosette seg i kortere eller lengre avstand fra sin arbeidsplass må vi akseptere.

Hva gjelder kostnader forbundet med pendling er ikke dette et forsvarsproblem til evig tid.

Forsvaret betaler pendling en tid, og deretter er det den enkeltes ansvar.

Økende pendlerkostnader er etter vårt syn en oppkonstruert problemstilling.

Det er allerede i dag effektive pendlerruter med hurtigbåt til blant annet Trondheim. Disse brukes av ansatte på Ørland som har valgt Trondheim som bosted.

2.5 Familie / fritid

Fosenregionen med Ørland og Bjugn i sentrum, er godt utbygd med blant annet flere idretts- og svømmehaller. Innendørs ishall med kapasitet for lengdeløp, ishokey, kurling og kunstgress for fotball.

Kulturlivet er svært mangfoldig og begge kommunene har nye kulturhus med et stort mangfold og har et tilbud som mange byer har problem med å matche.

Grunnskolene er bygningsmessig oppdaterte, har svært høy standard og har et mangfold med blant annet Steinerskole.

Full barnehagedekning med gode planer for å ivareta økt innbyggertall er også på plass, både i Ørland og Bjugn kommune.

Ny og moderne videregående skole ligger i umiddelbar nærhet av kampflybasen.

Desentralisert høyskoleutdanning har vært praktisert i flere år.

I tillegg er det kort reiseavstand til teknologihovedstaden Trondheim, som har et av landets beste pedagogiske tilbud.

2.6 Beredskap

2.6.1 Høy luftberedskap (HLB)

HLB konseptet må videreutvikles ifm. ny langtidsplan for Forsvaret. Dette vil faktisk gi den effekt at en tilnærmer seg dagens virkelighet på en god måte.

Ett mobilt forflyttningskonsept, der en ser for seg at kampflybasen har utplassert mobile HLBer både i nord og i sør, alt etter strategiske vurderinger, vil gi store forbedringer i forhold til dagens situasjon.

Vi mener det er slik Forsvaret må trene i dag. Rask forflytning er et viktig prinsipp i dagens styrkeproduksjon.

2.6.2 Quick reaction allert (QRA)

Med dagens tekniske muligheter for overvåkning er kanskje noe av dagens QRA bevegelser historisk basert og på tur til å gå ut på dato.

Grensekrenkelser er ikke en del av hverdagen i dag. I realiteten flyr våre venner i øst i internasjonalt luftrom som går langt nedover Norskekysten.

QRA beredskap på Ørland, i samhandling med ett godt utviklet deployeringskonsept for HLB, er i et slikt perspektiv mulig.

Alternativt ser vi muligheten for å plassere QRA på Andøya hvis det nødvendigvis skal være en statisk plassering av QRA.

En løsning med Ørland som hovedbase for nye kampfly, og ett QRA detasjement på Andøya, gir en rekke av tobaseløsningenes fortrinn – til kostnadene av en enbase-løsning. Denne løsningen gir vesentlig forbedring i forhold til nåsituasjonen både på reaksjonstid og rekkevidde. Dette utgjør ett betydelig bidrag til å få mer og bedre Forsvar for hver krone.

Ved en helhetlig betraktning finner vi at lokalisering av kampflybase på Ørland med ett godt utviklet HLB-konsept og en eventuell fast QRA på Andøya vil gi en generelt bedre kampflydekning i hele landet. Dette er meget essensielt.

2.7 Natoforpliktelser

NAEWFOL(AWACS) og MCCP-N er to store NATO - engasjement som har en betydelig politisk vektlegging og vil være svært krevende å flytte.

Det er investert så betydelig i disse prosjektene at det i seg selv vil være kostbart å legge ned / flytte.

En flytting må i så fall bekostes med nasjonale midler.

Det er også ett spørsmål om det forsvarspolitisk er mulig å flytte disse etablissementene.

2.8 Basestruktur

Luftforsvarets basestruktur er nesten uendret siden 1960 tallet.

De andre forsvarsgrenene har vært gjennom tildels store strukturendringer for å effektivisere.

Forsvarssjefens forslag om å stasjonere de nye kampflyene og store deler av Luftforsvarets øvrige operative aktivitet på Ørland, vil gi den laveste samlede investerings- og driftskostnad. Forslaget vil også gi ett meget godt utgangspunkt for å operere kampfly i Sør- og Nord-Norge både gjennom deployering av QRA kapasitet eller annen styrket beredskap. Luftforsvaret vil med dette basestrukturforslaget også oppnå en rasjonalisering og effektivisering av driften som gir synergier til hele Forsvaret i ett 40 – 50 års perspektiv.

3 Konklusjon

Verkstedklubben støtter Forsvarssjefens fagmilitære råd og mener Luftforsvaret får en utforming som er tilpasset og ivaretar de fleste problemstillinger på en god måte.

Roar Hegvik
Leder
Verkstedklubben Ørland
Fellesforbundet avd. 207.